

yayımlamıştır. Mâbeyn'de görevli olduğu için yazılarında önce ilham, uzun bir süre de A (yin) Nâdir imzasını kullandı. Daha sonra *Maârif* (1307-1312), *Ma'lûmat* (1309-1311) ve *Servet-i Fünûn*'da (1307-1928) şiir ve yazıları yayımlandı. *Servet-i Fünûn*'un 1897 Türk-Yunan Savaşı dolayısıyla yayımladığı nüsha-i mümtâzede (özel sayı) yer alan "Vasiyet" adlı şiirinde Anadolu ağzını kullanarak konuşmaları tabiileştirmiş, nazmı nesre yaklaştırdığı bu şiiriyle devrinde büyük bir yankı uyandırmıştır.

Ali Ekrem Osmanlıca'nın ve aruzun güçlü bir koruyucusu olmakla beraber birçok şiirinde konuşma dilini ve hece veznini de kullanmıştır. Arzuza Tevfik Fikret ve Mehmed Âkif kadar hâkim olmamasına rağmen o devrin şiir anlayışı içinde kuvvetli bir şair olarak kabul edilmiştir. Servet-i Fünûn şairleri arasında ferdî duyguların çerçevesinde kalmayarak sosyal konulara da yer vermiş, ancak şiirden çok nesirde başarılı olmuştur.

Ali Ekrem *Servet-i Fünûn*'a yazı yazmakla birlikte Edebiyât-ı Cedîde yazarlarının edebî anlayışına tamamen katılmıyordu. Bundan dolayı Servet-i Fünûn şiirinin kusurlarından söz eden uzun bir tenkit yazdı. Fazla sert ve sübjektif hükümler taşıyan bu yazı Tevfik Fikret tarafından bazı değişikliklerle basılmasına rağmen ("Şiirimiz", *SF*, sy. 505-508, 2, 9, 16, 26 Teşrînisânî 1316) tenkide uğrayanların tepkisine yol açtı. Bunun üzerine Ali Ekrem *Servet-i Fünûn*'dan ayrılarak bu tenkidini muhaliflerin yayın organı olan *Musavver Ma'lûmat*'ta neşretti (30 Teşrînisânî; 7, 14 Kânunuevvel 1316). Bu durum Servet-i Fünûn yazarlarından bir kısmının *Musavver Ma'lûmat*'a geçmesine ve bir süre sonra da Edebiyât-ı Cedîde topluluğunun dağılmasına sebep oldu.

Servet-i Fünûn şairi olarak tanınan ve öyle değerlendirilen Ali Ekrem pek çok eserini II. Meşrutîyet'ten sonra ortaya koymuş, hatta bu dönemde yeni ve değişik bir ses olarak edebî çevrelerde adını duyurmuştur.

Eserleri. Şiirleri. Kitap halinde yayımlanmış şiirleri şunlardır: 1. *Kasîde-i Askeriyye* (İstanbul 1324). Osmanlı askerine övgü maksadıyla kaleme alınan kırk bir beyitlik bir kasidedir. Nâmık Kemal'in "Hürriyet Kasidesi"ne nazîre olarak yazılmıştır. 2. *Kırmızı Fesler* (İstanbul 1324). Müstezat tarzındaki bu tek ve uzun manzume, II. Abdülhamid'in jurnalcilerini hicvetmek için yazılmıştır. 3. *Rûh-ı Kemâl* (İstanbul 1324). Ali Ekrem nazım-nesir karışık olan bu eserini babasının hâtirasını yeniden canlandırmak amacıyla kaleme almıştır. 4. *Zılâl-ı İlham* (İstanbul 1327). Şairin gerçek şiir sanatını ortaya koyan bu eserinde 1888-1908 yılları arasında yazdığı şiirler yer almıştır. 5. *Lisân-ı Osmânî* (İstanbul 1332). Dilde sadeleşme hareketi sırasında Osmanlıca'yı savunan görüşlerini bu küçük kitapta manzum olarak ortaya koymaktadır. 6. *Ordunun Defferi* (İstanbul 1336). Ardarda girilen savaşlardan yorgun çıkan Türk askerinin mânevî gücünü yükseltmek amacıyla yazılmış bir eserdir. 7. *Ana Vatan* (İstanbul 1337). Ordu tarafından ısmarlanmış bütünûyle manzum bir eserdir. 8. *Şiir Demeti* (İstanbul 1340). Çocuklar için yazılmış bir şiir kitabıdır. 9. *Vicdan Alevleri* (İstanbul 1341). Dil bakımından biraz daha yeni, fakat ruh bakımından eski özellikleri devam ettiren bir eserdir. Ali Ekrem'in yayımlanmamış önemli bir eseri de *Tâir-i İlâhî*'dir. 2180 beyit civarında olan bu eser insan hayatının çeşitli devirlerini filozofik bir tavırla gözden geçirmektedir. Eser ailesinin elindeki müsveddeler arasındadır.

Dil ve Edebiyat Görüşlerini İçine Alan Eserleri. *Târîh-i Edebiyyât-ı Osmâniyye*

(İstanbul 1328), *Lisân-ı Edebiyyât* (İstanbul 1330), *Lisân-ı Osmânî* (İstanbul 1332), *Nazariyyât-ı Edebiyye Dersleri* (İstanbul 1331-1334), *Şerh-i Mütûna Medhal* (İstanbul 1928), *Lisanımız* (İstanbul 1930). Bir diğer önemli eseri ise babası Nâmık Kemal'in eserlerinin yeniden yayımlanması dolayısıyla kaleme aldığı *Külliyyât-ı Kemâl Tab' Olunuyor*'dur (İstanbul 1326). *Monografileri. Recâzâde Mahmud Ekrem Bey* (İstanbul 1339), *Nâmık Kemal* (İstanbul 1930). *Tiyatroları*. 1908'den sonra edebî çevrelerde yeniden canlanan tiyatro türünde Ali Ekrem'in ilk denemesi kitap olarak da yayımlanan *Bâria*'dır (İstanbul 1324). Daha sonra *Yavuz Sultan Selim*, *Sûkût*, *Mama Dadım Darılır* adlı üç piyes denemesine de girişmiş, fakat bunların tefrikaları yarıda kalmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Ali Ekrem Bolayır'ın Hâtıraları (haz. Metin Kayahan Özgül), Ankara 1991; İbnülemin, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 285-290; Ergun, *Türk Şairleri*, s. 427, 428, 429, 430, 432; Kocatürk, *Türk Edebiyatı Tarihi*, s. 733; Banarlı, *RTET*, II, 1046-1047; Ağâh Sırrı Levend, *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*, Ankara 1972, s. 191, 387; Akyüz, *Modern Türk Edebiyatı*, s. 75, 89, 97; Behçet Necatigil, *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, İstanbul 1983, s. 93; İsmail Parlatır, *Ali Ekrem Bolayır*, İstanbul 1987; Belkis Altunış, "Bolayır, Ali Ekrem", *TDEA*, I, 457.

İSMAİL PARLATIR

BOLEVİ MUSTAFA EFENDİ

(bk. MUSTAFA EFENDİ, Bolevi).

BOLU

Karadeniz bölgesinin batı bölümünde şehir ve bu şehrin merkez olduğu il.

Bolu şehri, etrafı dağlarla çevrilmiş, denizden 710 m. yükseklikte genişçe bir ovada kurulmuştur.

Eski bir yerleşme yeri olan şehrin Roma İmparatorluğu döneminde ilk adı Bithynium olup ovanın kuzey tarafında dağın eteğinde yer almaktaydı. Daha sonra şehir ovaya doğru genişleme gösterdi ve İmparator Claudius zamanında (m.ö. 10 - m.s. 54) buraya Claudopolis adı verildi. Türk devrindeki Bolu isminin ise bu kelimenin sonundaki "polis"ten bozma olduğu ileri sürülür.

Şehir Roma İmparatorluğu'nun parçalanmasından sonra Bizans'ın elinde kaldı. Tahminen 1196'da, Anadolu Selçuk-

Bolu'dan bir görünüş

lu Sultanı II. Rükneddin Süleyman zamanında Türk hâkimiyetine girdi. Bunu takip eden yıllarda konar göçer Türk oymaklarının gelmesiyle bölge Türkleşti. Anadolu beyliklerinden Çandaroğulları'nın hâkimiyeti bu durumu kuvvetlendirdi. 1330-1340 yılları arasında Bolu'yu ziyaret eden İbn Battûta, kasabada ahîlerin büyük nüfuzundan, onlara ait zâviyelerin çokluğundan ve çevrenin Türkmenler'le meskûn olduğundan bahseder.

Bolu ve çevresinin Osmanlı hâkimiyetine hangi tarihte geçtiği kesin olarak bilinmemektedir. Âşıkpaşazâde Konurapa, Mudurnu, Bolu ve yöresinin Orhan Gazi'nin kumandanlarından Konuralp tarafından ele geçirildiğini belirtmektedir (*Târih*, s. 32). Yıldırım Bayezid burada çift minareli bir ulucami ile 1391'de bir hamam inşa ettirmiştir. Bölge 1402'den sonra Fetret Devri'nde Çandaroğulları'nın hâkimiyetine girdiyse de Çelebi Sultan Mehmed tarafından tekrar Osmanlı idaresi altına alındı.

Bolu, Fâtih Sultan Mehmed zamanında Anadolu'da Cenevizliler'e ait Amasra, Çandaroğulları'na ait Sinop ve yöresine yapılan seferlerde serhat şehri hüviyetini kazandı. Nitekim Fâtih 1461'de Amasra'yı fethetmek için donanmayı denizden gönderirken kendisi de Akya-zı -Bolu yoluyla karadan Amasra'ya ulaşmıştı. Ayrıca Sinop'un alınmasından sonra buraları Bolu sancağına dahil edilmiş ve Sinop Beyi Kızıl Ahmed Bey sancak beyliğine getirilmişti.

Bolu şehri XVI. yüzyılın başlarında Aslı Hatun, Gölyüzü, Veled-i Solak, Cami, Veled-i Turşucu, Hocabey, Hatib, Karacayır, Veled-i Hacı İlyas, Akmesicid, Debbâğan, Nâib Emed Karamânî adında on iki mahalleye sahipti. Bu mahallelerde 262 hâne, yirmi sekiz mücerred nüfus bulunuyordu. Bunlar dışında on bir imam, yedi sermahfel, dokuz müezzin, dört sâ-

dât, bir muarriif, altı kethüdâ ve dokuz da pîr-i fânî kaydedilmişti (BA, TD, nr. 438, s. 420). Buna göre şehirde 2000'e yakın nüfus yaşamaktaydı.

XVII. yüzyılda Bolu bazı değişikliklere sahne oldu. Kâtib Çelebi şehrin surlarının harap olduğunu, içinde de üç hamam ile Şemsi Paşa Camii, Kara Çayır Mahallesi Camii, Debbâğlar Camii ve Göl Mahallesi Camii adlarında dört cami bulunduğunu belirtir. Evliya Çelebi ise şehirde otuz dört mahalle olduğunu, yine otuz dört adet mihraplı mescidi ile 3000 ahşap güzel evin mevcut bulunduğunu yazar. Ayrıca zenginlerin evlerini ve hanlarını kiremit örtülü yaptırdıklarını belirttikten sonra Paşa Sarayı, Şemsi Paşa Sarayı, Zülfikar Ağa Sarayı gibi yapılarla Mimar Sinan yapısı olduğu bildirilen Mustafa Paşa Camii ile Ferhad Paşa Camii'ni şehrin ilgi çekici binaları olarak tarif eder. XVIII. yüzyılda Akpınar, Smerkant, Yenicami, Hocabey, Akmesicid, Karamanlı, Karacayır, Debbâğlar, Aslıhatun, Günyüzü, Eskicami ve Çukur adlı on iki mahallesi bulunan şehir 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan dolayı muhacir iskânına sahne oldu. Nitekim 1878 salnâmesine göre kasabanın nüfusu 16.778'e yükselmışti.

Bolu ve civarı ormanlık bir bölge olduğu için kerestenin iktisadî hayatta önemli yeri bulunmaktadır. Bölgede XVIII. yüzyıla kadar balta girmemiş ormanlar mevcuttu. Elde edilen çam kerestesi "Bolu kerestesi" adıyla İstanbul'a gönderiliyor (*Seyahatnâme*, II, 172-174), İstanbul'da Eski ve Yeni saraylar için gerekli olan odunlar ve özellikle gemi inşasında kullanılan kaliteli kereste de buradan sağlanıyordu.

Osmanlı yol sisteminin sol kolu üzerinde bulunması da Bolu'nun iktisadî hayatında önemli derecede etkili olmuştu. Bu yol Üsküdar'dan başlayıp İzmit-Düzce - Bolu - Koçhisar (günümüzdeki Ilgaz) - Tosya güzergâhını takip ediyordu. Bolu aynı yol üzerinden Gerede-Yabanâbâd'dan (Kızılcahamam) Ankara'ya ulaşan güzergâhın da kavşak noktasındaydı. İstanbul ile Ankara'yı birleştiren Bolu yolları, XIX. yüzyılın ilk yarısında Hüsrev Paşa'nın Bolu mutasarrıflığı sırasında yeniden düzenlendi.

1332 (1914) Bolu salnâmesine göre Bolu'da yirmi iki cami, birçok tekke ve on iki medrese vardı. Bugün bunlardan tarihî nitelik taşıyan eserler arasında Demirtaş Paşa oğlu Mehmed Bey tarafın-

dan yaptırılan Kadı Camii, Yıldırım Bayezid tarafından inşa ettirilen çift minareli Ulucami (Büyük Cami), Ilıcalar civarında 916'da (1510) İsfendiyağulları'na mensup Kızıl Ahmed Bey'in oğlu Mûsâ Paşa tarafından yaptırılmış olan Mûsâ Paşa (Ilıca) Camii, Mûsâ Paşa'nın oğlu Mehmed Bey'in annesinin şehre 5 km. mesafede 970'te (1562) inşa ettirdiği Karaköy Camii, yine aynı aileden Şemsi Paşa'nın yaptırdığı cami, medrese ve imaret, 1391'de Yıldırım Bayezid tarafından inşa ettirilen Orta Hamam, Sokullu Mehmed Paşa tarafından yaptırıldığı rivayet edilen Tabaklar veya Vakıflar Hamamı, Gölyüzü mahallesinde Sokullu'ya ait tekke, 1811 yılında inşa ettirilen ve hükümet konağı olan Tabaklar (Debbâğlar) mahallesindeki Paşa Sarayı sayılabilir. Şehirdeki bazı eserler Cumhuriyet'in ilk yıllarında yapılan imar faaliyetleri sırasında yıkılmış ve tahrip edilmiştir. Bunlardan birçok tarihi şahsiyete ait mezarların yer aldığı Taşmektep Mezarlığı ortadan kaldırılarak yerine otopark inşa edilmiştir. Aynı şekilde 1776'da Hacı Ahmed Ağa tarafından yaptırılan Çarşıbaşı Çeşmesi'yle yakınında yer alan yatır da yıktırılmıştır.

Şehrin adını taşıyan sancak XVI. yüzyılda Anadolu eyaletine bağlıydı. 1519 tarihinde sancak, merkezden başka Çağa, Kıbrıs, Mengen, Gerede, Viranşehir, Taraklı, Borlu, Yenice, Yedi Divan, Ulus ve Amasra, Oniki Divan, Hızır Bey ili, Ereğli, Konurapa ve Mudurnu kazaları ile Dodurga nahiyesinden teşekkül etmekteydi (*Bolu Livâsı Evkaf Defteri*, nr. B/15, s. 56). 1528 yılında ise sancakta evkafa ait olduğu belirtilen bir cami, bir medrese, iki mescid, beş zâviye, iki hamam, bir kervansaray, bir bezzâzistan,

XX. yüzyıl başında Bolu Hükümet Konağı
(İÜ Ktp., Albüm, nr. 90.786)

Bozoklu Osman'ın *Musavver İran Sefâretnâmesi*'nde 1811'deki Bolu'yu gösteren bir resmi
(Millet Ktp., Ali Emîrî, Tarih, nr. 822)

113 dükkân, yirmi dört değirmen yer almaktaydı. Ayrıca sancakta 120 köy bulunmaktaydı ki burada yaşayanlarla birlikte sancağın toplam nüfusu yaklaşık 30.000 civarında idi (BA, TD, nr. 438, s. 425, 434).

XVI. yüzyılın ikinci yarısında Bolu sancağı on altı idarî birime ayrılmıştı. Bunlar merkez nahiye, Çağa, Mengen, Gerece, Viranşehir, Taraklu, Borlu, Ulus ve Amasra, Oniki Divan, Yedi Divan, Yenice, Hızır Bey ili ve Çarşamba, Bendereğli, Konurapa, Dodurga, Mudurnu ve Kıbrıs nahiyeleri idi. XVII. yüzyılda ise Bolu sancağının kazaları daha da artarak, otuzu geçmiştir. 1692 yılına kadar Anadolu eyaleti içerisinde yer alan sancak bu tarihten itibaren voyvodalık ile idare edilmeye başlandı. 1864 vilâyet nizamnamesiyle de merkezi Kastamonu olan vilâyet bir mutasarrıflık haline geldi. Bu statü içerisinde sancağın nüfusu 1870 salnâmesine göre 61.338 müslüman ve 1547 hristiyan olmak üzere toplam 62.885 idi. Cuinet de 1891'de sancağın sekiz kaza, beş nahiye ve 1131 köyden meydana geldiğini, sancakta 321.645 müslüman ile 3655 hristiyanın yaşadığını kaydederek ahalinin büyük çoğunluğunun Osmanlı soyundan geldiğini belirtir. 1914'te Bolu'ya bağlı köylerde 120 cami ile on üç mescid bulunuyordu. Diyanet İşleri Başkanlığı'na ait 1991 yılı istatistiklerine göre Bolu'da il ve ilçe merkezlerinde 137, kasaba ve köylerde 1495 olmak üzere toplam 1632 cami bulunmaktaydı. İl merkezindeki cami sayısı ise otuz beştir.

XIX. yüzyıl sonlarında nüfusu 9642'si müslüman olmak üzere 10.796'ya yükselen Bolu şehri Cumhuriyet devrinde vilâyet merkezi olmuştur. Bu devirde eski önemini hayli kaybettiği anlaşılan Bolu'nun 1927'de 7215 olan nüfusu 1955 yılına kadar hep 10.000'in altında kalmış, 1955 sayımında ise 12.271'e ulaşmıştır. Daha sonraları çok işlek bir yol üzerinde (E-5) bulunması sebebiyle hızlı bir şekilde gelişmiştir. Nüfusu 1970'te 26.944'e, 1985'te 50.288'e, 1990'da da 60.789'a varmıştır.

Bolu tabii güzellikleri ve tarihî eserleri bakımından turizmde önemli bir yere sahiptir. Ayrıca Abant gölü, Yedigöller ve kaplıcaları ile de dikkati çekmektedir. Öte yandan Türk halk edebiyatının büyük kahramanı olan ve 1581'den itibaren etrafındaki birkaç yüz kişi ile Bolu-Gerece arasında faaliyet gösteren Koroğlu da (asıl adı Rüşen) bu çevrede yaşamıştır.

Bolu şehrinin merkez olduğu il Sakarya, Bilecik, Eskişehir, Ankara, Çankırı ve Zonguldak illeriyle kuşatılmıştır. Kuzeyde de Karadeniz ile kıyısı vardır. Merkez ilçeden başka Akçakoca, Cumaova, Çilimli, Dörtdivan, Düzce, Gerece, Gölyaka, Göynük, Kıbrısçık, Mengen, Mudurnu, Seben, Yeniçağa ve Yiğilca adlı on dört ilçeye ve on dokuz bucağa ayrılmıştır. Sınırları içerisinde 792 köy bulunmaktadır. 11.051 km² genişliğindeki Bolu ilinin 1990 sayımına göre nüfusu 536.869 nüfus yoğunluğu ise 49 idi.

BİBLİYOGRAFYA :

BA, TD, nr. 438, s. 420, 425, 430, 431, 434; *Bolu Livâsı Evkaf Defteri*, M. Cevdet Yazmalan, İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, nr. B/15, s. 56; *Müstakil Bolu Salnâmesi*, Bolu 1332, s. 100-101, 133 vd., 206-207; İbn Battûta, *Seyahatnâme*, I, 348-349; Aşıkpaşazâde, *Tarih*, s. 32, 154, 156; Şükrullah Çelebi, *Behcetü't-tevârîh* (Osmanlı Tarihleri içinde, Osmanlılar'la ilgili kısım, nşr. N. Atsız), İstanbul 1949, s. 61; Neşrî, *Cihannümâ*, II, 741-749; İbn Kemal, *Tevârîh-i Âl-i Osmân*, I. Defter, s. 184, 185, 192, 196; Kâtib Çelebi, *Cihannümâ*, s. 651; Evliya Çelebi, *Seyahatnâme*, II, 172-174; Barkan, *Kanunlar*, s. 28-32; Vecihi Tönük, *Türkiye'de İdare Teşkilâtı*, Ankara 1945, s. 110, 165, 209; Zekâi Konrpa, *Bolu Tarihi*, Bolu 1946, s. 179, 209, 349, 363-364, 565, 580; Mustafa Akdağ, *Celâli İsyanları, 1550-1603*, Ankara 1953, s. 122; *Bolu İl Yıllığı* 1967, İstanbul 1968; Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye Tarihi*, İstanbul 1971, s. 239, 262, 281; Vahap Tuncer, *Neler Yazmadık Şu Bolu İçin*, Bolu 1983, s. 83-84, 86-87, 103-104 vd.; Halil Sahillioğlu, "Bolu Tarihi İle İlgili Vesikalar", *Çele*, sy. 3, Bolu 1963, s. 12-14; a.mlf., "XVII. Yüzyıl Sonunda Bolu Livâsı Sürsat Bedeli", a.e., sy. 11, Ankara 1964, s. 15-21; a.mlf., "1699'da Tekfen Gölünün Etrafında Bulunan Bâkir Orman", a.e., sy. 21 (1965), s. 4-6; a.mlf., "Bolu Orta Hamamı'nın Su Yolu", a.e., sy. 22 (1965), s. 4-5; Haki Aydın, "Oniki Divan'da II. Bâyezid'in Vakfettiği Ağma Mezraası", a.e., sy. 26 (1965), s. 27-29; a.mlf., "Bolu'da Yıldırım Bâyezid Câmii Vakfına Dair", a.e., sy. 31 (1965), s. 32-34; C. Orhonlu, "Osmanlı Bolusu", *TTOK Belleteni*, XLVII/326 (1975), s. 14-20; Yücel Özkaya, XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Bolu", *II. Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri*, Samsun 1990, s. 115-123; Besim Darkot, "Bolu", *İA*, II, 707-709; H. A. Reed, "Bolu", *EI*² (İng.), I, 1255-1256; [bu madde müellifin bibliyografyadaki makalesi esas alınarak Yusuf Halaçoğlu tarafından düzenlenmiştir].

CENGİZ ORHONLU

BOMBACI, Alessio

(1914-1979)

İtalyan şarkiyatçısı ve Türkologu.

Castroreale'de (Messina) doğdu; ilk ve orta öğrenimini nerede yaptığı bilinmemektedir. Yüksek öğrenimini Napoli Üniversitesi'nde hukuk alanında yaptı. Bu

rada bulunduğu sıralarda Luigi Bonelli ile tanıştı ve onun tarafından verilen Türkçe derslerine devam ederek bir diploma daha aldı. 1935 yılında, henüz yirmi bir yaşında iken, Bonelli'nin emekliye ayrılması üzerine Türk dili ve edebiyatı derslerini üstlendi; böylece bir öğretim görevlisi olarak Istituto Universitario Orientale'de ilim âlemine girmiş oldu. 1946-1955 yılları arasında aynı üniversitenin Farsça, 1956-1976 yılları arasında da Yakın ve Ortadoğu tarih ve medeniyetleri derslerini okuttu. Ayrıca Roma Üniversitesi'nde de kısa bir süre Türkçe dersleri verdi. 1954 yılında profesör oldu. 1961 ve 1967 yılları arasında iki dönem Napoli Üniversitesi'ne rektör seçildi. 20 Ocak 1979'da Roma'da öldü.

İlmî çalışmalarını yakından takip eden Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu tarafından şeref üyeliğine ve muhabir üyeliğe kabul edilen Bombaci, Osmanlı ve Osmanlı Öncesi Araştırmaları Milletlerarası Komitesi'nin (Comité International d'Etudes Pré-Ottomanes et Ottomanes) kuruluşunda faal rol oynadı. Bu kuruluşun ilk ilmî toplantısının Napoli'de yapılmasını ve verilen bildirilerin kısa sürede yayımlanmasını sağladı. Öte yandan Türk Sanatları Kongresi'ne ilgi gösteren Bombaci Ankara'daki ilk toplantıya katıldı (1959); ikincisinin Venedik'te yapılmasına ön ayak oldu ve bunun bildirilerini Napoli Üniversitesi neşriyatı arasında yayımlattı.

Eserleri. Çok faal ve verimli bir âlim olan Bombaci Arapça, Farsça ve Türkçe'yi çok iyi biliyordu ve değişik alanlarda başlarıyla kalem oynatabilecek bir yeteneğe sahipti; kitap ve makalelerinin hem hayatında hem de ölümünden sonra büyük bir ilgi görmesi bundandır. Başlıca eserleri şöylece sıralanabilir:

Regola del parlar turco. İlk önemli çalışmasıdır. Bombaci, Filippo Argenti adlı

Alessio Bombaci